

**ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПИЛИПА ОРЛИКА»**

Кафедра психології та педагогічної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МУЗИЧНОГО, СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
З ЕЛЕМЕНТАМИ ХОРЕОГРАФІЇ ТА РИТМІКИ»**

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 8 від — 20 лютого 2020 р.

Миколаїв 2019-2020

1. Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії та ритміки
Викладач	Кандидат педагогічних наук, Барвінок Ірина Віталіївна
Профайл викладача	ORCID
Контактний тел.	+380502418432
E-mail:	ira_barwinok@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	https://mku.edu.ua Moodle
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю Вівторок та Четвер з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber +380502418432 в робочі дні з 9.00 до 17.00

2. Анотація до дисципліни

Головним завданням сучасної дошкільної освіти є розвиток дошкільника, становлення його особистості. У нормативних документах: Законі України «Про дошкільну освіту», Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025, Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні вказано на те, що загальною метою виховання дітей дошкільного віку є всебічний розвиток дитини, формування базису її особистісної культури. Одним із шляхів реалізації вищевказаної мети є залучення дитини дошкільного віку до процесу виховання засобами мистецтва. Яке справляє потужний вплив на розвиток особистості дитини завдяки інтеграції складових виховання.

Мистецтво є одним із наймогутніших засобів виховання, за допомогою якого здійснюється формування всебічно розвиненої особистості, це процес становлення і розвиток творчих здібностей на основі природних задатків, формування основ естетичної культури, творчої активності (від найпростіших форм до більш складних).

У широкому значенні виховання засобами мистецтва – це формування духовності людини, її морально-естетичних уявлень, здатності розуміти й оцінювати крізь призму мистецтва життєві явища. У вузькому значенні виховання засобами мистецтва – це формування естетичного сприймання, яке здійснюється у різних видах мистецької діяльності та спрямоване на розвиток творчих здібностей, здатності до емоційного й осмисленого осягнення й переживання змісту мистецтва, його виразності.

Реалізувати складні завдання сучасної дошкільної освіти здатна нова генерація педагогічних кадрів, озброєна новими технологіями і методиками розвитку та естетичного виховання дітей. За останні роки у естетичному вихованні визначилися нові теоретичні та практичні здобутки, які слід творчо опрацювати і використовувати у змісті підготовки фахівців, які безпосередньо здійснюють роботу з естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Програму з дисципліни «Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії та ритміки» для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня складено відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Дисципліна «Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії та ритміки» є обов'язковим компонентом освітньої програми та відповідно до навчального плану вивчається у VI семестрі.

«Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії та ритміки» як навчальна дисципліна:

- ґрунтується на вивченні студентами основ та особливостей естетичного виховання, його впровадження у освітньо-виховний процес у закладах дошкільної освіти;
- інтегрується та закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти педагогічної творчості, педагогічних технологій, різнофахових методик викладання що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь, застосування знань з основ естетичного виховання, що мають місце у сучасній освітній системі, в процесі подальшого навчання та професійної діяльності;
- закладає основи психолого-педагогічної діагностики, моніторингу перебігу розвитку, контролю за ефективністю застосування форм і методів естетично-виховної роботи, спрямованих на розвиток творчих здібностей та якостей особистості у дітей дошкільного віку;
- закладає фундамент для подальшого засвоєння ними знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

3. Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування всебічно підготовленого спеціаліста для закладу дошкільної освіти, здатного на високому рівні організувати та провести естетично-виховну роботу, розвинути у дошкілят почуття прекрасного в житті та мистецтві; розширення знань здобувачів вищої освіти із теорії мистецтва мовленого слова та вдосконалення виконавської майстерності майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Цілями вивчення навчальної дисципліни є розширення мистецького світогляду, ціннісних орієнтацій та компетенцій майбутніх фахівців дошкільної освіти на основі ознайомлення й вивчення кращих зразків музичного, сценічного та хореографічного мистецтва; формування пізнавальних інтересів, розвиток творчих здібностей, художніх і естетичних смаків, умінь оперувати різними видами аналізу та інтерпретації мистецьких творів на основі знайомства з різними видами, жанрами, стилями; збагачення власного художньо-естетичного досвіду для подальшого використання в професійній діяльності; засвоєння нових методичних підходів щодо використання театральних педагогічних засобів у навчально-педагогічному процесі; набуття елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності; ознайомлення з основами сценічного мистецтва.

4. Формат дисципліни

Змішаний (*blended*) - викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Під час сесії формат очний (*offline/Face to face*), у міжсесійний період – дистанційний (*online*).

5. Результати навчання

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- виховну роль мистецтва;
- особливості музичного сприймання дітей;
- призначення досвіду естетичної діяльності, основні принципи і методи її освоєння;
- роль та місце сприймання музики, хореографії та сценічного мистецтва у різних формах організації естетичної діяльності;

- методику вивчення пісні з дітьми дошкільного віку;
- структуру різних форм організації естетичної діяльності (із використанням музики, хореографії, сценічного мистецтва);
- основні етапи ознайомлення дітей з мистецьким твором;
- основні види естетичної діяльності у повсякденному житті закладу дошкільної освіти;
- доцільність детального планування занять та добір методів виховної роботи;
- методику музично-слухового і співочого виховання дітей;
- методику проведення занять з хореографії та ритміки.

Вміти:

- скласти детальне планування заняття;
- провести вступну бесіду до слухання музики, перегляду хореографічного номеру, зробити ілюстрацію (показ пісні, танцю, вистави);
- вивчити пісню методом сольфеджування та по слуху;
- аналізувати твір мистецтва;
- підібрати вправи та поспівки для розспівування;
- скласти сценарій музично-театралізованих свят.

КЗ-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку і виховання дітей дошкільного віку; чинним нормативним забезпеченням дошкільної освіти тощо.

КЗ-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формами) у різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння застосовувати різні види і стилі мовленнєвого спілкування у ситуаціях запобігання й урегулювання конфліктів.

КЗ-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських і національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вихователя закладу дошкільної освіти).

КЗ-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, вихованцями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

КЗ-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії у нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають розвиток і виховання дошкільників, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією закладу дошкільної освіти й колегами.

КЗ-10. Рефлексивна. Здатність ефективно й адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку і саморозвитку особистості вихователя. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів і забезпечувати якість діяльності розвитку й виховання дошкільників; здатність до педагогічної рефлексії.

КЗ-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, зокрема у процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

КЗ-4. Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формами) у різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння застосовувати різні види і стилі мовленнєвого спілкування у ситуаціях запобігання й урегулювання конфліктів.

КС-12. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва.

КС-16. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

III. Очікувані результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати психолого-педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються у роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку процесу розвитку дітей раннього й дошкільного віку.

ПР-06. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку у закладі дошкільної освіти і сім'ї.

ПР-07. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-11. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-12. Знаходити інформацію та самостійно аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини; визначати критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей на різних етапах раннього та дошкільного віку; враховувати отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку; розробляти ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-13. Уміти використовувати сучасні кваліметричні методики діагностування дітей дошкільного віку: обдарованих дітей, дітей, які розвиваються в нормі, дітей з особливими потребами; оцінювати особистісні досягнення кожної дитини; враховувати індивідуальні відмінності дітей та розробляти дитиноцентричні творчо-розвивальні, освітньо-розвивальні, корекційно-розвивальні та інші адресно спрямовані технології і методики.

ПР-17. Здійснювати різні види планування у закладі дошкільної освіти; добирати доцільні для реалізації завдань дошкільної освіти форми планів, розробляти конспекти різних форм освітньої діяльності з урахуванням вікових особливостей й індивідуальних відмінностей дітей, провідних чинників розвитку, основних принципів дошкільної освіти і вимог до навчання й виховання дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

ПР-20 Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної і педагогічної цінності.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
практичні	30
самостійна робота	60

8. Ознаки дисципліни

Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/ вибіркова
3	5	4/120	4	залік	Нормативна

9. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Методика навчання музичного, сценічного мистецтва з елементами хореографії та ритміки» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: Педагогіка загальна, Вікова педагогіка, Психологія загальна, Вікова психологія, Теорія і методика виховної роботи у закладах дошкільної освіти.

10. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період заліково-екзаменаційної сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачем.

11. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Університеті здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу здобувачів вищої освіти (посилання); Положення про організацію освітнього процесу (посилання); Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти (посилання); Положення про практику здобувачів вищої освіти (посилання); Положення про рейтингову систему оцінювання знань (посилання); Положення про академічну доброчесність (посилання); Положення «Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти» (посилання); Положення про кваліфікаційну (випускову) роботу здобувачів вищої освіти (посилання); Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг (посилання); Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (посилання).

12. Схема дисципліни

Тиждень, дата,	Тема, короткі тези	Форма діяльності (заняття)/Формат	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
	Модуль 1. Загальні питання мистецької освіти дітей дошкільного віку. Тема 1. Мистецтво – основні теоретичні відомості.	Вступна лекція з елементами дискусії, лекція-презентація, практичне заняття	[1], [5], [6], [8], [9], [10], [11], [28], [29]	Користуючись літературними та інтернет-джерелами, знайти різні визначення поняття «мистецтво» і співставити їх. Ознайомтись з різними функціями мистецтва та укласти таблицю з їх основними характеристиками. Розглянути та охарактеризувати основну класифікацію видів мистецтва (8 год.)	Макс. оцінка – 5 Макс. оцінка – 2 Макс. оцінка – 1	Два тижні

	Тема 2. Мистецтво як засіб розвитку особистості дитини.	Практичне заняття з елементами відео та презентацій	Електронні джерела в мережі Інтернет (за вибором студента)	Користуючись літературними та інтернет-джерелами, розглянути поняття «творчість» та «творча особистість». Визначити вплив мистецтва на розвиток творчої особистості дитини та формування у неї естетичних почуттів. Ознайомитись з різними напрямками естетичного виховання дітей дошкільного віку. Розглянути та проаналізувати Державний стандарт дошкільної освіти України «Базовий компонент дошкільної освіти в Україні(нова редакція)» Освітня лінія «Дитина у світі культури» та «Хореографія». (8 год.)	Макс. оцінка - 5	Один тиждень
--	---	---	--	---	------------------	--------------

	<p>Модуль 2. Музичне виховання як засіб всебічного гармонійного розвитку дітей дошкільного віку.</p> <p>Тема 1. Дидактичні аспекти музичного виховання в ЗДО.</p>	<p>Проблемна лекція, практичне заняття</p>	<p>[2], [4], [7], [12], [13], [14], [15]</p>	<p>Ознайомитись із основними видами музичної діяльності дітей у закладах дошкільної освіти. Скласти таблицю із визначенням дидактичних основ та методики навчання кожному виду музичної діяльності.(8 год.)</p>	<p>Макс. оцінка - 2</p>	<p>Два тижні</p>
--	---	--	--	---	-------------------------	------------------

	<p>Тема 2. Основні форми організації музичної діяльності дітей в ЗДО</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[1], [2], [20], [41]</p>	<p>Ознайомитись із основними музичної діяльності та формами організації музичної діяльності у закладах дошкільної освіти. Скласти таблицю із визначенням основних організаційних форм та особливостями їх організації та керівництва системою музичного виховання під час кожної.і (6 год.)</p>	<p>Макс. оцінка – 4</p> <p>Макс. оцінка - 1</p>	<p>Один тиждень</p>
	<p>Модуль 3. Теоретичні основи хореографічної діяльності дітей дошкільного віку. Тема 1. Хореографія як засіб розвитку дітей дошкільного віку.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[2], [3], [15], [13], [46]</p>	<p>Відповідно до вікових характеристик дітей дошкільного віку, зазначити особливості їх психофізіологічного розвитку та їх урахування в процесі занять хореографічною діяльністю. Скласти таблицю складових частин та основних завдань роботи з дітьми дошкільного віку викладача-хореографа. (8год.)</p>	<p>Макс. оцінка – 3</p> <p>Макс. оцінка - 2</p>	<p>Один тиждень</p>

	Тема 2. Методика формування практичних умінь і навичок в процесі організації роботи з ритміки і хореографії.	Інтерактивна лекція, практичне заняття	[2], [3], [4], [16]	Розкрити сутність методів та принципів хореографічного навчання, охарактеризувати їх різновиди та методику застосування на заняттях з дітьми дошкільного віку. (10 год.)	Макс. оцінка – 3	Один тиждень
	Модуль4. Теоретичні основи сценічного мистецтва. Тема 1. Театр як синтез мистецтв.	Практичне заняття	[2], [7], [12], [13], [42]	Об'єднатися у групи та підготувати творчу презентацію на тему «Історичні етапи розвитку театрального мистецтва»: 1 група - «Античний театр» (виникнення жанрів комедія, трагедія). 2 група - «Середньовічний театр мандрівних акторів» (Західна Європа — барди, рапсоди, шпільмани; у Київській Русі — скоморохи). 3 група - «Театр XVI—XVII ст.» Італія - театр Комедія дель-арте (комедія масок, головні	Макс. оцінка - 5	Один тиждень

				<p>маски якої — Арлекін, Коломбіна, П'єро, Пантолоне, Тарталья, Паяц)</p> <p>4 група - «Театр XVI—XVII ст.», Україна - вертеп (стародавній ляльковий театр).</p> <p>5 група - Театр Відродження, В. Шекспір, театр «Глобус».</p> <p>6 група - «Становлення Українського професійного театру».</p> <p>Підготувати усне повідомлення на тему: «Українські народні звичаї та традиції. Особливості святкування та проведення обрядів українського народу». (6 год.)</p>	Макс. оцінка - 2	
--	--	--	--	---	------------------	--

	Тема 2. Артистизм і сценічність вихователя – важливий компонент його педагогічної компетентності і культури.	Лекція-презентація, практичні заняття	[1], [2], [26], [27]	Підготувати невеличкий літературний твір для виразного читання (вірш, байка, казка та ін..) Підготувати 2 вправи на налаштування дихання та 2 вправи на розвиток дикції. Вивчити напам'ять 20 скоромовок. (4 год.)	Макс. оцінка – 2 Макс. оцінка - 2	Один тиждень
	Тема3. Методика організації та проведення музично-театралізованих свят і розваг.		[1], [2], [26], [27]	Підготувати усне повідомлення за наступними питаннями: 1.Поняття про сценарій. Специфіка сценарію як різновиду драматургічного дійства 2. Ідейно-тематична основа сценарію. 3.Композиція сценарію. Основні вимоги до експозиції, основної частини, кульмінації та фіналу сценарію. Зробити групову постановку вистави або театралізованого дійства для дітей.	Макс. оцінка – 2 Макс. оцінка - 5	Один тиждень

13. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання	На практичних заняттях (сумарно) студент може максимально набрати 50 балів, включаючи результати самостійної роботи. За контрольну роботу – максимально 10 балів. За екзамен – максимально 40 балів (з яких – 10 балів за тестове завдання). Таким чином, підсумкова оцінка – максимум 100 балів.
Вимоги до письмової (контрольної чи екзаменаційної) роботи	Підсумкова робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі відповіді на поставлені питання, студент повинен використовувати в роботі посилання на нормативно-правові акти з дошкільної освіти, приводити приклади кращого досвіду естетично-виховної роботи у закладах дошкільної освіти. Тестові завдання передбачають вибір правильного варіанту відповіді.
Практичні заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

Види контролю: поточний, підсумковий.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Ваганова, А.Я. Основы классического танца. - Ленинград, 2000.
3. Ватманюк Г.П.Музика в країні Дошкілля: навч.-метод. посіб./ Г.П.Ватманюк. – Кам’янець-Подільський, 2008. – 260 с.
4. Веселинки шохвилинки [Текст] / уклад. В. С. Ульянова. — Х. : Вид. група «Основа», 2018. — 158, [2] с. — (Серія «ЗДО. Вихователю»).
5. Газіна І.О.Методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта», вихователів дошкільних навчальних закладів та батьків/ І.О.Газіна. –Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2015. – 196 с.
6. Голдрич, О. Методика роботи з хореографічним колективом. - Львів:«Сполох», 2007. - С. 92.
7. Дитина. Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. Кер. Проекту .О.Огневюк; авт.. кол. : Г.В.Беленька та ін.; Мін. осв. і науки України, К. ун-т ім. Б.Грінченка. – К.: Київ ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. – 304с.

8. Закон України «Про дошкільну освіту»// Бібліотека журналу «Дошкільне виховання». – К.: Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2001. – С.4-33.
9. Зубатов С.І. Методика роботи з хореографічним колективом. - К.,1997.
10. Колногузенко Б.М. Методика роботи з хореографічним колективом. - .Харків: ХДАК, 2004
11. Мартиненко О.В. Розкриття творчого потенціалу дошкільнят виразними засобами хореографічного мистецтва/ О.В. Мартиненко//Палітра педагога.–1999. – №4. - 42 с.
12. Мартиненко Г. В. Театралізована діяльність в дитячому садку / Мартиненко Г. В. — Х. : ВГ «Основа», 2018. — 127 [1] с. — (Серія «Заклад дошкільної освіти. Вихователю»).
13. Морозова І.П. Свята та розваги в ДНЗ — Х. : Вид. група «Основа», 2017. — 240 с. : іл.— Серія «ДНЗ. Вихователю
14. Музичне виховання у дошкільному навчальному закладі:збірник методичних матеріалів/ Упор. І.А.Романюк.- Тернопіль:Мандрівець, 2007. – 104с.
15. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція) У 2 ч./Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В. та ін./ нук. Кер. О.Л.Кононко.- К.:ТОВ»МЦФЕР-Україна»,2014.
16. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.посіб./ С.І.Матвієнко. – Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. – 297 с.
17. Удовіченко В.В. Хореографія в дошкільному навчальному закладі. Парціальна програма/
18. В.В.Удовіченко, Т.А.Сиротенко, Н.Ф.Кугуєнко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2014. – 80с.
19. Шик Л.А. Театралізована діяльність. Художньо-естетичний розвиток дошкільників: посібник.- К.: Вид-во Основа. - 176 с.
20. Шевчук А. Дитина у світі культури: орієнтири до освітньої лінії/ А.Шевчук// Дошкільне виховання. - 2012. - №9 – С.15-18.
21. Шевчук А.С. Дитяча хореографія: програма та навч.- метод. забезпечення хореогр. Діяльності дітей від 3 до 7 років: навч.-метод. посібн.: 2-ге видання, без змін/ А.С.Шевчук. – К.: Шкільний Світ, 2011. – 128 с.
22. Шеремет Л. Прилучення дітей до фольклорної спадщини в умовах урбанізованого середовища./ Л.Шеремет// Радна школа. – 2004. - №1. – С.22-24.
23. Шуть М. Скрабничка організатора дитячого свята/ М.Шуть// Музичний керівник. – 2012. №3. – С.21-28.

Додаткова

1. Естетика і мистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Мітіна, К.Е. Тетіївський, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.:КНУБА, 2003. – 252с.
2. Зубарева Н.Д. Дети и изобразительное искусство / Н.Д.Зубарева. – М.,1999. – 312 с.
3. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін /О.П.Рудницька. – К., 1998. – 183 с.
4. Годовський В. М. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом: методичні рекомендації, лекції, навчальна програма /В. М.Годовський, В. І. Арабська – Рівне: РДГУ, 2000. – 76 с.
5. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії: навч. посіб. / О. С.Голдрич –Львів: «Сполом», 2006. – 84 с.
6. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів мистецьких навчальних закладів України І-ІІ рівня акредитації. Вид. 2-е. / О. С. Голдрич – Львів: «Сполом», 2007. – 72с.
7. Рехліцька А. М. Класичний танець: програма навчального курсу / А.М. Рехліцька. – Херсон : Атлант. 2003. – 116 с.
8. Станішевський Ю. В. Балетний театр України: 225 років історії /Ю. В. Станішевський. –

К.: Музична Україна, 2003. - 440 с.

9. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. /Л.Ю. Цветкова. – К.: Альтепрес, 2005. – 324 с.